

Έτησια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας (έτος αναφοράς: 2023-2024)

Σχολική Μονάδα: 50ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - 9170547

Σχολικό Έτος: 2023 - 2024

Ημερομηνία Εξαγωγής: 13/06/2024

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Καταγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας, που κρίνονται σημαντικά για την αποτύπωση της εικόνας του σχολείου

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Το σχολείο μας λειτουργεί σε μια περιοχή με πολύπλοκα κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά χαρακτηριστικά. Οι εκπαιδευτικοί και οι οικογένειες των μαθητών αποτελούν ένα πολυσύνθετο μωσαϊκό που περιλαμβάνει πληθυσμούς με ποικίλα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτιστικά και μορφωτικά χαρακτηριστικά, καθώς και ένα σημαντικό ποσοστό ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

Οι δράσεις που υλοποιήσαμε κατά το σχολικό έτος 2023-2024 υποδεικνύουν, με σαφήνεια, ότι όλες οι πτυχές της εκπαιδευτικής και παιδαγωγικής λειτουργίας συνδέονται στενά με τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες που επικρατούν στο μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας. Επιπλέον, αυτές οι συνθήκες επηρεάζονται από τον τρόπο και τους όρους με τους οποίους η Πολιτεία και το ΥΠΑΙΘΑ αντιμετωπίζουν αυτές τις παραμέτρους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Ζητήματα που Πρέπει να Επιλυθούν

- Η ενίσχυση και Εκτίμηση του Ρόλου των Εκπαιδευτικών** είναι θεμελιώδης για τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Αυτό περιλαμβάνει την παροχή επαρκών πόρων, την επιμόρφωση στη βάση των ενδιαφερόντων των εκπαιδευτικών και την αναγνώριση της σημασίας της εργασίας τους. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αισθάνονται ότι εκτιμώνται και υποστηρίζονται στο έργο τους.
- Η εξασφάλιση Επαρκών Υποδομών**, υλικών, κτιριακών και ηλεκτρονικών είναι κρίσιμη για την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Οι σχολικές μονάδες πρέπει να διαθέτουν σύγχρονες και ασφαλείς εγκαταστάσεις, εξοπλισμένες με την απαραίτητη τεχνολογία για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Η επαρκής Δημόσια Χρηματοδότηση της Εκπαίδευσης** είναι απαραίτητη για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των σχολικών μονάδων. Πρέπει να είναι σταθερή, διαφανής, επαρκής και να εξασφαλίζει ότι όλα τα σχολεία έχουν

τα απαραίτητα μέσα για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική τους αποστολή.

4. **Η λειτουργία Αντισταθμιστικών Δομών** όπως τα Τμήματα Ένταξης, η Ενισχυτική Διδασκαλία, η ψυχολογική και υγειονομική υποστήριξη, είναι κρίσιμη για την υποστήριξη των μαθητών/τριών και ιδιαίτερα αυτών που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες ή προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Αυτές οι δομές πρέπει να στελεχώνονται με επαρκές και εξειδικευμένο προσωπικό και να υποστηρίζονται με την αναγκαία χρηματοδότηση.
5. **Η σταθερή εργασία Οργανικής Σχέσης** των εκπαιδευτικών είναι βασική για την ανάπτυξη διαρκών και ουσιαστικών σχέσεων με τους μαθητές και τις οικογένειές τους. Η εργασιακή ασφάλεια επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να επικεντρωθούν στη διδασκαλία και την παιδαγωγική τους αποστολή.
6. **Η ενσωμάτωση της Κριτικής των Εκπαιδευτικών στα Αναλυτικά Προγράμματα** είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη ενός προγράμματος σπουδών που να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί, μέσω της εμπειρίας τους, μπορούν να προσφέρουν πολύτιμες προτάσεις για το περιεχόμενο, τη στάθμιση και τον όγκο της ύλης, καθώς και την αναγκαιότητα και το είδος των διδακτικών υλικών.
7. **Η ενίσχυση των Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων** είναι ζωτικής σημασίας για την εκπαιδευτική ισότητα. Πολιτικές που προάγουν την κοινωνική ένταξη, ανταποκρίνονται στις ανάγκες και παρέχουν ίσες ευκαιρίες σε όλους/ες τους/τις μαθητές/τριες διαμορφώνουν όρους ισότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης στο εκπαιδευτικό σύστημα.
8. **Ενίσχυση των Βιβλιοθηκών και της Τέχνης.** Η πρόσβαση σε βιβλία, η συμμετοχή σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες και η δωρεάν παρακολούθηση παραστάσεων προάγουν την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα και την πολιτισμική ανάπτυξη.

Τα παραπάνω ζητήματα παραμένουν άλυτα από την Πολιτεία και το ΥΠΑΙΘΑ. Η δημοσιοποίηση των ιδιαιτεροτήτων θα μπορούσε να οδηγήσει σε ωραιοποίηση ή ανταγωνισμό και προσαρμογή της εκπαιδευτικής εργασίας στις ανάγκες της δημόσιας εικόνας και όχι στις ανάγκες των μαθητών. Κρίνουμε πως τόσο η συζήτηση για αυτές τις ιδιαιτερότητες, όσο και οι αποφάσεις για την αξιοποίηση ή την αντιμετώπισή τους είναι προτιμότερο να παραμένουν στο εσωτερικό της σχολικής κοινότητας. Άλλωστε όλα αυτά τα ζητήματα αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης και αποτυπώνονται στα Πρακτικά και τις αποφάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων. Γι' αυτό επιλέγουμε να εστιάσουμε την προσοχή μας αποκλειστικά στα γενικά χαρακτηριστικά.

Η επιμονή του Υπουργείου να πραγματοποιήσει εθνικές εξετάσεις στην Στ' Δημοτικού αυξάνει αυτούς τους κινδύνους, δημιουργώντας περιβάλλον σύγκρισης και ανταγωνισμού που μπορεί να υπονομεύσει την κριτική σκέψη και την εκπαιδευτική αποστολή των σχολικών μονάδων.

Η αριθμητική αποτύπωση των ιδιαιτεροτήτων κάθε σχολικής μονάδας μπορεί να αδικεί τον πλούτο της εκπαιδευτικής ζωής, οδηγώντας σε μια μετέωρη ιεράρχηση και κατηγοριοποίηση που αποσπά την προσοχή από τον κεντρικό παιδαγωγικό στόχο: τη μορφωτική στήριξη και την προαγωγή του μαθητικού πληθυσμού και την εξέλιξη της κριτικής σκέψης και της κοινωνικοποίησης κάθε μαθητή.

Διευκρινίζουμε, λοιπόν, ότι η, ενδεχόμενη, αξιοποίηση της όποιας ποσοτικοποίησης στην οποία οφείλουμε να προχωρήσουμε εξαιτίας της υποχρεωτικής ποσοτικής αποτύπωσης στην εφαρμογή αυτή, στερείται επιστημονικής εγκυρότητας, και ως εκ τούτου δεν συναινεί σε αυτήν η επιστημονική, παιδαγωγική και επαγγελματική μας

B. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Θετικά σημεία

Η ύπαρξη ενιαίων, καθολικών μορφωτικών και παιδαγωγικών στόχων για όλα τα παιδιά.

Η δωρεάν διανομή διδακτικών βιβλίων για όλα τα παιδιά.

Το διδακτικό υλικό που παράγεται από τους εκπαιδευτικούς της πράξης.

Η σταθερή πεποίθηση του εκπαιδευτικού σώματος για τον ανθρωπιστικό και παιδαγωγικό τους ρόλο.

Η συνεχής ανατροφοδότηση των γονέων, από τους εκπαιδευτικούς, για την πρόοδο των μαθητών και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Οι διαρκείς προσπάθειες των εκπαιδευτικών να υπάρχει γόνιμη επικοινωνία με τους γονείς, παρά τις καθημερινές δυσκολίες.

Οι καθημερινές προσπάθειες διαμόρφωσης αντισταθμιστικών και μορφωτικά επωφελών παιδαγωγικών πρακτικών. Είναι χαρακτηριστικό από την έρευνα της ΔΟΕ ότι παρά τις συνεχώς αυξανόμενες αντιξοότητες (ελλείψεις, κενά, όγκος ύλης, αύξηση μαθητών ανά τμήμα) το εκπαιδευτικό σώμα υλοποιεί σε μεγάλο βαθμό συνεργατικές μορφές μάθησης και διδασκαλίας. Το γεγονός αυτό βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με την εικόνα απαξίωσης των εκπαιδευτικών και του έργου τους που προβάλλεται προς την κοινωνία.

Η ανάδειξη των κοινωνικών παραμέτρων και διαστάσεων της εκπαίδευσης.

Η καταγραφή ερευνητικών δεδομένων από τους εκπαιδευτικούς, για τη σημερινή εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Σημεία προς βελτίωση

1. Ανάγκη περιορισμού της έκτασης της «ύλης», δηλαδή ανάγκη χρονικής άνεσης για την εμβάθυνση στα διδακτικά αντικείμενα.
2. Συστηματική και μακροχρόνια παρέμβαση για τον δραστικό περιορισμό μορφών που υπονομεύουν τον δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης.
3. Σταθερή-μόνιμη και όχι ευκαιριακή στελέχωση όλων των θέσεων αντισταθμιστικών δομών, όπως της παράλληλης στήριξης, τμημάτων ΖΕΠ, τμημάτων ένταξης. Δημιουργία οργανικών θέσεων.
4. Εξέταση του περιεχομένου των διδακτικών πρακτικών ως προς τη μορφωτική τους ωφέλεια, την αντισταθμιστική τους δυναμική, και τη δυνατότητά τους ως προς την άμβλυνση των κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων.
5. Περιορισμός του γεγονότος να μετακινούνται οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί σε διαφορετικές κάθε σχολικό έτος περιοχές της χώρας για να εργαστούν.

Διορισμός- Μονιμοποίηση των αναπληρωτών.

6. Αντιμετώπιση της ανεργίας, της φτώχειας και της περιθωριοποίησης μεγάλων τμημάτων της ελληνικής κοινωνίας, ώστε όλοι οι γονείς να μπορέσουν να παρακολουθήσουν και να υποστηρίξουν την πρόοδο των παιδιών τους.
7. Εκσυγχρονισμός των υποδομών (υλικών, κτιριακών , πολιτισμικών, ηλεκτρονικών) όλων των σχολείων.
8. Η χρηματοδότηση για τη δημόσια εκπαίδευση πρέπει να φτάσει στο 6 τοις εκατό του ΑΕΠ και 20 τοις εκατό των συνολικών κρατικών δαπανών, Αυτές οι δαπάνες θα πρέπει να είναι διαφανείς και να προστατεύονται από μέτρα λιτότητας, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών που προωθούνται από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
9. Η αύξηση των μισθών των εκπαιδευτικών.

Διοικητική λειτουργία

Θετικά σημεία

1. Η συνεχής προσπάθεια των εκπαιδευτικών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του ρόλου τους και στα καθήκοντά τους παρά τα εμπόδια που θέτουν οι εκπαιδευτικές πολιτικές του ΥΠΑΙΘΑ.
2. Το βαθύ αίσθημα παιδαγωγικής ευθύνης των εκπαιδευτικών που τους παρωθεί, παρά τις εμφανείς ανεπάρκειες των σχολικών δομών, να μην εγκαταλείπουν την προσπάθεια να διαχειριστούν τις κρίσεις που αναφύονται στο εσωτερικό του σχολείου.
3. Ο διαρκής αγώνας των εκπαιδευτικών να εξασφαλίσουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις επιβίωσης των σχολείων παρά τη χρόνια υποχρηματοδότηση των σχολικών μονάδων.
4. Ο μεγάλος βαθμός συναντίληψης των εκπαιδευτικών για τα ζητήματα των σχολικών χώρων και υποδομών, για τα ζητήματα της χρηματοδότησης των σχολείων

Σημεία προς βελτίωση

διαμεσολαβήσεων. Σύμφωνα με τις συστάσεις του ΟΗΕ και της UNESCO η χρηματοδότηση της παιδείας θα πρέπει να ανέλθει στο 6% του ΑΕΠ ή στο 20% του κρατικού προϋπολογισμού (σελ. 55, 62) <https://www.ei-ie.org/en/item/28473:activating-the-recommendations-of-the-un-high-level-panel-on-the-teaching-profession> και μάλιστα «πρέπει να μην υπόκειται σε μέτρα λιτότητας, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών που προωθούνται από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα».

2. Η άμεση και διαφανής κατανομή και απόδοση της χρηματοδότησης σε κάθε σχολική μονάδα.
3. Η σταθερή ενημέρωση των σχολείων για την κατανομή της χρηματοδότησης και του απολογισμό κάθε έτους.

4. Η κρατική χορήγηση όλων των παγίων δαπανών σε όλα τα σχολεία.
5. Η εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων.
6. Ο διορισμός σταθερού και μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού ώστε να μην μεταβάλλεται κάθε χρόνο η σύνθεση του συλλόγου διδασκόντων.
7. Η δημιουργία σταθερών δομών υποστήριξης που γεφυρώνουν την απόσταση ανάμεσα στο σχολείο και τις οικογένειες των μαθητών/τριών και διευκολύνουν τη διαχείριση των κρίσεων που εκδηλώνονται στο εσωτερικό της σχολικής μονάδας.
8. Η έγκαιρη και πλήρης κάλυψη των κενών σε εκπαιδευτικό προσωπικό, ώστε να μην υπολειτουργούν οι εκπαιδευτικές δομές.
9. Να προστατευθούν οι εκπαιδευτικοί από απειλές που υπονομεύουν το έργο τους και το έργο του σχολείου.

Να προστατευθεί το δικαίωμα της απεργίας, σύμφωνα με τις συστάσεις του ΟΗΕ και της UNESCO (Φεβρουάριος 2024, σελ. 36 - 38, <https://www.ei-ie.org/en/item/28473:activating-the-recommendations-of-the-un-high-level-panel-on-the-teaching-profession>)

10. Να σταματήσει ο διαχωρισμός των σχολείων στη βάση ποσοτικών διακρίσεων που οδηγούν στην κατηγοριοποίησή τους και τη δημιουργία επιλέξιμων/ανταγωνιστικών προφίλ για κάθε σχολική μονάδα.
11. Η δημιουργία οργανικών θέσεων για όλες τις υπάρχουσες ειδικότητες εκπαιδευτικών, ώστε να μειωθεί η περιπλάνησή τους από σχολείο σε σχολείο.
12. Η πρόσληψη διοικητικού προσωπικού για τη γραμματειακή υποστήριξη των σχολικών μονάδων.
13. Οργανικές θέσεις για το ολοήμερο.
14. Η απαλλαγή των εκπαιδευτικών από εξωδιδασκτικά καθήκοντα που δυσχεραίνουν το έργο τους και μειώνουν τον διαθέσιμο χρόνο που αφιερώνουν στις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών τους.
15. Η αύξηση των μισθολογικών απολαβών των εκπαιδευτικών.
16. Δημιουργία Τάξεων Υποδοχής, Τμημάτων Ενισχυτικής Διδασκαλίας και Τμημάτων Ένταξης σε όλα τα σχολεία, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες των μαθητών/τριών.

Απαιτείται η δημιουργία και στελέχωση οργανικών θέσεων για τα τμήματα αυτά. Έτσι, οι εκπαιδευτικοί που θα στελεχώσουν τις σχετικές θέσεις θα αποτελέσουν ένα σταθερό σημείο αναφοράς για τα παιδιά αυτά, θα εμβαθύνουν στα σχετικά προβλήματα και θα συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη κατάλληλων παιδαγωγικών στρατηγικών αντιμετώπισής τους. Ακόμη, στο επίπεδο των κοινωνικών πολιτικών θα πρέπει να υπάρξει πρόνοια ώστε οι μαθητές των ευπαθών ομάδων να υποστηρίζονται συστηματικά με εστίαση στις ανάγκες τους και όχι ευκαιριακά μέσω χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων με συγκεκριμένη ημερομηνία λήξης.

Στο 55% των σχολείων υπήρχαν κενά κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς (τουλάχιστον δύο κενά ανά σχολείο). Στο 64% των σχολείων προέκυψαν έκτακτα κενά (μεγαλύτερα των δύο εβδομάδων), κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Το 45% των κενών αυτών καλύφθηκαν είτε αργοπορημένα είτε ποτέ. Το γεγονός αυτό μεγέθυνε το φαινόμενο της απλήρωτης διδακτικής εργασίας.

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Θετικά σημεία

1. Το υψηλό επίπεδο συναντίληψης που παρατηρείται στο εκπαιδευτικό σώμα, όπως καταγράφεται από τις διενεργηθείσες έρευνες.
2. Ο συνεχής διάλογος μεταξύ των εκπαιδευτικών της πράξης για θέματα παιδαγωγικών και διδακτικών πρακτικών.
3. Η ανταλλαγή εκπαιδευτικού υλικού από τους εκπαιδευτικούς της πράξης στους Συλλόγους Διδασκόντων και μέσα από εκπαιδευτικές ιστοσελίδες και περιοδικά που προωθούν το συλλογικό πνεύμα, ενάντια στον ανταγωνισμό.
4. Ο υποτιτλισμός σειράς παιδαγωγικών video που αναφέρονται στην ιστορία της παιδαγωγικής και στα κρίσιμα ερωτήματα που θέτουν διάφοροι παιδαγωγοί, όχι μόνο στο παρελθόν αλλά στο σήμερα.

<http://doe.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/>

5. Η υψηλή ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών για ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα όπως η περιβαλλοντική και κλιματική κρίση, η καταπάτηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, η φτώχεια, οι κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες, ο υποσιτισμός, η παιδική εργασία, η παιδική εκμετάλλευση, η διαμόρφωση του κοινωνικού φύλου και τα στερεότυπα που τη συνοδεύουν, η καλλιέργεια πνεύματος αλληλεγγύης, συμπερίληψης και σεβασμού όλων των ανθρώπων και ιδιαίτερα των διαφορετικών και των πιο αδύναμων.
6. Οι πολλές, σημαντικές και καθημερινές διδακτικές παρεμβάσεις και προγράμματα για ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα. Ο διαρκής διάλογος με τους/τις μαθητές/τριες για όλα τα ζητήματα που τους απασχολούν και όχι μόνο για την «κάλυψη της ύλης»

7. Η αξιοποίηση σύγχρονων οπτικοακουστικών μέσων και σύγχρονων κινηματογραφικών ταινιών, ως φιλικά κείμενα, για την ανάπτυξη της κρίσης και των απόψεων των μαθητών/τριών, μέσα από δημοκρατικό διάλογο

Σημεία προς βελτίωση

1. Επαναφορά της απαλλαγής από τα διδακτικά καθήκοντα κατά την περίοδο της επιμόρφωσης, όπως συνέβαινε στη Μετεκπαίδευση και τα Διδασκαλεία που πρέπει να επαναλειτουργήσουν.
2. Να υλοποιηθούν οι προτάσεις που διατυπώνονται από την επιτροπή της

UNESCO για την ενίσχυση της δημόσιας εκπαίδευσης και του κύρους του έργου των εκπαιδευτικών. Να ενισχυθεί η ουσιαστική επιμορφωτική διαδικασία, συμπεριλαμβάνοντας προγράμματα ανταλλαγών και ερευνητικών πρωτοβουλιών, που θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών. Για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στις ανάγκες τους, οι επιμορφωτικές διαδικασίες θα πρέπει να απευθύνονται σε όλους/ες, θα πρέπει να είναι δίκαιες, δωρεάν, με άδεια και να προσμετρώνται στην εργασία τους.

<https://www.ei-ie.org/en/item/28473:activating-the-recommendations-of-the-un-high-level-panel-on-the-teaching-profession>

3. Απαλλαγή των επιμορφωτικών και μεταπτυχιακών σπουδών από την εμπορευματοποίησή και κατάργηση της «αγοράς» μορίων για τον διορισμό και τη συμμετοχή στην επιλογή στελεχών.
4. Εξασφάλιση όλων των προϋποθέσεων (διοικητικών, τεχνικών, οικονομικών κλπ.) για την ανταλλαγή δωρεάν επισκέψεων με άλλα σχολεία της χώρας ή στο εξωτερικό. Προτεραιότητα σε εκείνα τα σχολεία οι μαθητές των οποίων έχουν λιγότερες δυνατότητες για πραγματοποίηση εκδρομών, ταξιδιών κλπ.
5. Μέριμνα της Πολιτείας για δωρεάν πρόσβαση μαθητών και εκπαιδευτικών σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, Μουσεία, θέατρα, σημαντικές εκθέσεις. Δωρεάν προγράμματα στα Σχολεία από τα Δημόσια Μουσεία και τους δημόσιους φορείς τέχνης, χρηματοδοτούμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Γ. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Λειτουργία

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

2

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις)

Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Λειτουργία

Διοικητική λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

1

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις)

Ηγεσία - Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας

Λειτουργία

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

1

Αξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις)

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Σημαντικότερα αποτελέσματα των Δράσεων

Η ποιότητα των εκδηλώσεων, η επιστημονική πληρότητα των εισηγητών και ο πλούτος του προβληματισμού που αναπτύχθηκε, ανέδειξαν σημαντικές πλευρές της ανεπάρκειας των εφαρμοζόμενων εκπαιδευτικών πολιτικών. Η διάθεση των συναδέλφων εκπαιδευτικών να συναντηθούν με τον ακαδημαϊκό λόγο βοήθησε σημαντικά στη διάχυση αυτού του προβληματισμού και των βασικών συμπερασμάτων του. Οι εκπαιδευτικοί έχουν απόλυτη συνείδηση ότι η επίτευξη των στόχων που τέθηκαν εξαρτάται από την ακολουθούμενη εκπαιδευτική πολιτική. Από το σύνολο των δράσεων ως σημαντικότερα αποτελέσματα σημειώνουμε:

α) Την επισήμανση και ανάδειξη των κοινωνικών παραμέτρων που επικαθορίζουν τις εκπαιδευτικές λειτουργίες και διαδικασίες και που τις περισσότερες φορές αγνοούνται κατά τον σχεδιασμό και την παραγωγή των εκπαιδευτικών πολιτικών.

β) Την αποτύπωση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευτικών για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην εκπαιδευτική και παιδαγωγική λειτουργία. Το ενδιαφέρον αυτό αποτυπώθηκε με τη μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών: i) στις διαδικτυακές εκδηλώσεις, με τα ερωτήματα που τέθηκαν, ii) στην ερευνητική αποτύπωση και καταγραφή μέσω των ερωτηματολογίων και με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών στη διαμόρφωσή τους. Η ογκώδης αυτή κοινωνική απεύθυνση των εκπαιδευτικών προσκρούει στις εφαρμοζόμενες εκπαιδευτικές πολιτικές που δεν απαντούν αποτελεσματικά στα ποικίλα εκπαιδευτικά προβλήματα, αγνοούν τον κόπο και την αγωνία των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, ενώ το ΥΠΑΙΘΑ ανοίγει διαρκώς νέα μέτωπα, δημιουργώντας νέες υποχρεώσεις εκτός εκπαιδευτικών αρμοδιοτήτων.

γ) Την ανάδειξη των αναγκαίων υλικών προϋποθέσεων και υποδομών για την βελτίωση του σχολείου, που προσκρούουν στην υποχρηματοδότηση των σχολικών μονάδων, στις ελλείψεις σε εκπαιδευτικό, επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό, στην απουσία μόνιμου και σταθερού εκπαιδευτικού προσωπικού, ώστε τα σχολεία να μπορούν να σχεδιάζουν σε βάθος χρόνου.

δ) Την αποτύπωση και καταγραφή των ελλείψεων σε βασικές δομές αντισταθμιστικής εκπαίδευσης (Τμήματα Ένταξης - Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας και ΖΕΠ).

ε) Την καταγραφή, αποτύπωση και επεξεργασία της κριτικής και των απόψεων των εκπαιδευτικών σε κομβικά ζητήματα της εκπαιδευτικής διαδικασίας (αναλυτικά προγράμματα και σχολικά εγχειρίδια, Πρόγραμμα Νηπιαγωγείου, Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, επιμόρφωση, σχέσεις μέσα στο σχολείο, συνεργατικές πρακτικές, έκταση και δυσκολία της διδασκόμενης ύλης και οι δυσχέρειες που επιφέρει, ειδικά σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες).

στ) Η ανάδειξη της σημασίας των σχολικών χώρων και των κτιριακών υποδομών για την ασφάλεια και την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας.

ζ) η ανάδειξη της αναγκαιότητας να είναι οι εκπαιδευτικοί ενεργοί συνδιαμορφωτές των θεματικών, των διαδικασιών και του περιεχομένου μιας ουσιαστικής επιμορφωτικής διαδικασίας και όχι άβουλοι δέκτες άνωθεν επιλογών.

η) Η συλλογή, καταγραφή και ηλεκτρονική έκδοση τοποθετήσεων, άρθρων και απόψεων της πανεπιστημιακής

κοινότητας, που βοηθάει στην ανάπτυξη πλούσιου προβληματισμού και διαλόγου σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα και τη διάχυση των ζητημάτων που αναδείχθηκαν στη δημόσια σφαίρα και το δημόσιο λόγο.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας παραμένουν:

- α) Η απουσία διαλόγου του Υπουργείου Παιδείας με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών. Το γεγονός ότι οι απόψεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου δεν συζητούνται με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας.
- β) Η ένταση των περιστατικών διοικητικής πίεσης, παραβίασης στοιχειωδών δικαιωμάτων των εκπαιδευτικών, ο αυξημένος φόρτος γραφειοκρατικής εργασίας, η θεαματική αύξηση άδικων διώξεων σε βάρος εκπαιδευτικών, η απαξίωση των συλλογικών οργάνων και ιδιαίτερα του ρόλου του συλλόγου διδασκόντων.
- γ) Το κλίμα ανταγωνισμού και τα αρνητικά στερεότυπα που προβάλλονται στο κοινωνικό σώμα για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα φορτισμένο περιβάλλον και να ευθαρρύνεται η στοχοποίηση των εκπαιδευτικών για κάθε κακοδαιμονία του εκπαιδευτικού συστήματος.
- δ) Η συνολικότερη οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική κρίση και οι επιπτώσεις της στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Ανάδειξη Πρακτικών και προτάσεις για αξιοποίησή τους από άλλα σχολεία (προαιρετικά).

Πρακτική 1

Αξονας

Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Τίτλος Δράσης

Ανταλλαγή εμπειριών, μελέτη ερευνών, συζήτηση και αναστοχασμός πάνω στα ζητήματα της επίδρασης των όρων διαβίωσης και των συνθηκών εργασίας των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία, στη διδασκαλία και τη μάθηση. Συμμετοχή σε σχετικές ημερίδες και συνέδρια.

Διερεύνηση προτάσεων και λύσεων.

Στόχος Βελτίωσης

Ανάδειξη της επίδρασης των συνθηκών διαβίωσης (κοινωνικών και οικονομικών) των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στην εκπαιδευτική διαδικασία, στη διδασκαλία και τη μάθηση.

Ανάδειξη της αρνητικής επιρροής που έχουν στη διδασκαλία και τη μάθηση η εργασιακή επισφάλεια, η συνεχής αλλαγή τόπου διαβίωσης ή/και εργασίας, η δυσχέρεια εξεύρεσης στέγης, η οικονομική ένδεια, η εργασιακή εξουθένωση, ο εργασιακός εκφοβισμός των εκπαιδευτικών.

Ανάδειξη της θετικής επιρροής που προκύπτει στην εκπαιδευτική διαδικασία, στη διδασκαλία και τη μάθηση, όταν πληρούνται: η εργασιακή ικανοποίηση και η αναγνώριση του κοινωνικού ρόλου των εκπαιδευτικών, η μισθολογική τους αναβάθμιση, οι σταθερές/μόνιμες εργασιακές σχέσεις, η επικράτηση των αξιών της δημοκρατίας, της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης, η αξιοπρεπής διαβίωση αποκλειστικά από τον μισθό, η

επιστημονική, ψυχολογική και εργασιακή υποστήριξη με επιμορφωτικούς, ανατροφοδοτικούς θεσμούς.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

3-4 Ιανουαρίου 2024: Συνέδριο στην Αλεξανδρούπολη με θέμα: «Εργασιακή ικανοποίηση, εργασιακή εξουθένωση και

εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ερευνητικά δεδομένα και επιστημονικές προσεγγίσεις». Εισηγήθηκαν: 1. Γεώργιος Ανδρουλάκης, Καθηγητής του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πατρών. 2. Αθανάσιος Καραφύλλης, Πρόεδρος του ΠΤΔΕ του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. 3.

Περικλής Παυλίδης, Πρόεδρος του ΠΤΔΕ του Α.Π.Θ. 4. Νίκος Φωτόπουλος, Αν. Καθηγητής του Τμήματος Κοινωνικής &

Εκπ/κής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

18 Ιανουαρίου 2024: Διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα: «Η επίδραση των όρων διαβίωσης και των συνθηκών εργασίας

των εκπαιδευτικών στην εκπαιδευτική διαδικασία, τη διδασκαλία και τη μάθηση» με εισηγητές τους: 1. Σταύρο Μαυρουδέα, Καθηγητή Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου. 2. Βασίλη Τσάφο, Πρόεδρο στο

Τ.Ε.Α.Π.Η. του Ε.Κ.Π.Α. 3. Απόστολο Καψάλη, Επ. Καθηγητή Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου.

Δεκέμβριος 2023 - Ιανουάριος 2024: Έρευνα για την εργασιακή εξουθένωση και το εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών Π.Ε.

Απρίλιος-Μάιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση (πρακτικά ημερίδας-ανακοίνωσης στο συνέδριο - αποτελέσματα έρευνας).

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων-2024/>

Πρακτική 2

Αξονας

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Τίτλος Δράσης

Οι συνεργατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης ως εργαλείο ανάπτυξης των διαπροσωπικών και διομαδικών σχέσεων, ενδυνάμωσης της αυτοεκτίμησης των

μαθητών/τριών, εμπέδωσης κλίματος συνεργασίας και ενότητας μεταξύ των μελών της ομάδας και κατανόησης τόσο των δικών τους αναγκών και συναισθημάτων όσο και των άλλων. Οι στάσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών απέναντι στη συνεργατική διδασκαλία και μάθηση.

Στόχος Βελτίωσης

Να αναδειχθεί η σημασία των συνεργατικών μορφών διδασκαλίας και μάθησης ως διδακτικού παραδείγματος, καθώς και τα εμπόδια που θέτει στην εφαρμογή τους το ισχύον σχολικό πρόγραμμα σπουδών. Να αναδειχθεί η δυνατότητα λειτουργίας της σχολικής τάξης ως κοινότητα μάθησης, σε ένα σχολικό πλαίσιο δημοκρατίας και ισοτιμίας. Να αναδειχθούν η στάση και οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ο προβληματισμός που αναπτύσσεται εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας και τα αιτήματά της.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

10 Μαρτίου 2024: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Μαθαίνοντας με τις συνεργατικές παιδαγωγικές.

Διαδικασίες και εργαλεία για το σχολείο» με εισηγητή του **Sylvain Connac**, Καθηγητή en sciences de l'éducation à l'université Paul-Valéry de Montpellier.

19 Απριλίου 2024: Συμμετοχή και παρακολούθηση διαδικτυακής ημερίδας: «Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις συνεργατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης. Ερευνητικά δεδομένα και επιστημονικές προσεγγίσεις» με εισηγητές/τριες **1. Αλεξάνδρα Ανδρούσου**, Καθηγήτρια του ΤΕΑΠΗ, του Πανεπιστημίου Αθηνών.

2. Πέτρος Χαραβιτσιδης, Επ. Καθηγητής του ΤΕΑΠΗ, του Πανεπιστημίου Αθηνών. **3. Νίκος Χανιωτάκης**, Επ. Καθηγητής στο Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, **4. Ελίνα Τσιρόγκα**, υπ. διδακτόρισα στο ΤΕΑΠΗ/ΕΚΠΑ - στατιστική αναλύτρια.

Απρίλιος - Μάιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση πρακτικών ημερίδας.

Ιανουάριος 2024: Υποτιτλισμός διεθνών παραγωγών (videos) για τις θέσεις μεγάλων παιδαγωγών και τις απαντήσεις που δίνουν σε παιδαγωγικά ζητήματα

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

10 Μαρτίου 2024: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Μαθαίνοντας με τις συνεργατικές παιδαγωγικές.

Διαδικασίες και εργαλεία για το σχολείο» με εισηγητή του **Sylvain Connac**, Καθηγητή en sciences de l'éducation à l'université Paul-Valéry de Montpellier.

19 Απριλίου 2024: Συμμετοχή και παρακολούθηση διαδικτυακής ημερίδας: «Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις συνεργατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης. Ερευνητικά δεδομένα και επιστημονικές προσεγγίσεις» με εισηγητές/τριες **1. Αλεξάνδρα Ανδρούσου**, Καθηγήτρια του ΤΕΑΠΗ, του Πανεπιστημίου Αθηνών.

2. Πέτρος Χαραβιτσιδης, Επ. Καθηγητής του ΤΕΑΠΗ, του Πανεπιστημίου Αθηνών. **3. Νίκος Χανιωτάκης**, Επ. Καθηγητής στο Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, **4. Ελίνα Τσιρόγκα**, υπ. διδακτόρισα στο ΤΕΑΠΗ/ΕΚΠΑ - στατιστική αναλύτρια.

Απρίλιος - Μάιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση πρακτικών ημερίδας.

Ιανουάριος 2024: Υποτιτλισμός διεθνών παραγωγών (videos) για τις θέσεις μεγάλων παιδαγωγών και τις απαντήσεις που δίνουν σε παιδαγωγικά ζητήματα

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

10 Μαρτίου 2024: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Μαθαίνοντας με τις συνεργατικές παιδαγωγικές.

Διαδικασίες και εργαλεία για το σχολείο» με εισηγητή τον **Sylvain Connac**, Καθηγητή en sciences de l'éducation à l'université Paul-Valéry de Montpellier.

19 Απριλίου 2024: Συμμετοχή και παρακολούθηση διαδικτυακής ημερίδας: «Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις συνεργατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης. Ερευνητικά δεδομένα και επιστημονικές προσεγγίσεις» με εισηγητές/τριες **1. Αλεξάνδρα Ανδρούσου**, Καθηγήτρια του TEΑΠΗ, του Πανεπιστημίου Αθηνών.

2. Πέτρος Χαραβιτσιδής, Επ. Καθηγητής του TEΑΠΗ, του Πανεπιστημίου Αθηνών. **3. Νίκος Χανιωτάκης**, Επ. Καθηγητής στο Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, **4. Ελίνα Τσιρόγκα**, υπ. διδακτορίσα στο TEΑΠΗ/ΕΚΠΑ - στατιστική αναλύτρια.

Απρίλιος - Μάιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση πρακτικών ημερίδας.

Ιανουάριος 2024: Υποτιτλισμός διεθνών παραγωγών (videos) για τις θέσεις μεγάλων παιδαγωγών και τις απαντήσεις που δίνουν σε παιδαγωγικά ζητήματα

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων-2024/>

Πρακτική 3

Άξονας

Ηγεσία - Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας

Τίτλος Δράσης

Καταγραφή και διερεύνηση της σημασίας των σχολικών χώρων (τάξεις, βιβλιοθήκες, αίθουσες εκδηλώσεων και συνεδριάσεων, αυλές κλπ) και των κτιριακών υποδομών που συντελούν και αρμόζουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών σχολικής ηλικίας, στη Γενική και την Ειδική Εκπαίδευση .

Στόχος Βελτίωσης

Ανάδειξη των προβλημάτων που αφορούν στη σχολική στέγη και τους σχολικούς χώρους (τάξεις, βιβλιοθήκες, αίθουσες εκδηλώσεων και συνεδριάσεων, αυλές κλπ) σε σχέση με την ανάπτυξη του προγράμματος και τις ανάγκες των παιδιών της σχολικής ηλικίας, στη Γενική και την Ειδική Εκπαίδευση.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

3 Μαρτίου 2024: Συμμετοχή σε πανελλαδική διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Η σημασία των σχολικών χώρων και των κτιριακών υποδομών στην ανάπτυξη των παιδιών σχολικής και προσχολικής ηλικίας. Ερευνητικά δεδομένα και

επιστημονικές προσεγγίσεις». Εισηγητές/ Εισηγήτριες: 1. Γιώργος Χριστόπουλος, μέλος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ και Πρόεδρος

ΟΙΕΛΕ.2. Κυριακή Τσουκαλά, Ομ. Καθηγήτρια του Τμήματος Αρχιτεκτόνων - Μηχανικών, του ΑΠΘ.3. Μανώλης Δανδουλάκης, Πρόεδρος Σωματείου εργαζομένων στην ΚΤΥΠ.

Απρίλιος - Μάιος 2024: Ηλεκτρονική Έκδοση πρακτικών ημερίδας.

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων-2024/>

Πρακτική 4

Άξονας

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις

Τίτλος Δράσης

Η ανάγκη διαμόρφωσης δημόσιων και δωρεάν θεσμών επιμόρφωσης, που ανταποκρίνονται στις πραγματικές και διατυπωμένες ανάγκες των εκπαιδευτικών της πράξης, που επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, βασίζονται σε επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, επεξεργάζονται τη διεθνή εμπειρία, με άδεια από τα διδακτικά καθήκοντα.

Στόχος Βελτίωσης

Να αναδειχθεί ότι οι επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών και οι μορφωτικές ανάγκες των μαθητών, που λειτουργούν σε ένα δημόσιο, δωρεάν δημοκρατικό σχολείο, δεν υπηρετούνται από μια επιμορφωτική διαδικασία που έχει εργαλειακή προσέγγιση, εμπορευματοποιημένη λειτουργία και ιεραρχική δομή και οργάνωση.

Να αναδειχθεί ο ρόλος και η σημασία των Παιδαγωγικών Τμημάτων και η ανάγκη επαναλειτουργίας των Διδασκαλείων.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

Μάρτιος - Απρίλιος 2024: Επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων και διαμόρφωση θεματικών καταλόγων επιμορφωτικών αναγκών, τόσο για την εκπαιδευτική διαδικασία, όσο και για την εμπύχωση των ίδιων των εκπαιδευτικών ως υποκειμένων.

9 Μαΐου 2024: Πραγματοποιήθηκε διαδικτυακή εκδήλωση με τίτλο: «Επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών. Παρουσίαση ερευνητικών δεδομένων. Διεθνής εμπειρία συγκριτικές προσεγγίσεις». Εισηγήσεις παρουσίασαν οι: Gavrielatos Angelo, NSW Teachers Federation, Ελίνα Τσιρόγκα, υπ. διδακτόρισα στο TEΑΠΗ - στατιστική αναλύτρια.

Απρίλιος - Μάιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση Πρακτικών και επιλεγμένης αρθρογραφίας.

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων-2024/>

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις

Θέμα 1

Αξουας

Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Ειδικότερο Θέμα

<https://youtube.com/live/H7DIvhYH42s?feature=share>

Θέμα 2

Αξουας

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Ειδικότερο Θέμα

<https://www.youtube.com/watch?v=Tnr2SXW8O5g>

Θέμα 3

Αξουας

Ηγεσία - Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας

Ειδικότερο Θέμα

<https://youtube.com/live/OglkwN4iERg?feature=share>

Θέμα 4

Αξονας

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις

Ειδικότερο Θέμα

<https://youtube.com/live/dNx-scZwyno?feature=share>
